

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2019-02-12
Besvaras senast
2019-03-05

Till socialminister Lena Hallengren (S)

2018/19:67 Läkemedelsstatistik

E-hälsomyndigheten har tidigare tillhandahållit statistik avseende försäljning av enskilda läkemedel i Sverige – statistikuppgifter som bland annat har används som underlag för att följa upp avtal mellan sjukvårdshuvudmän och läkemedelsbolag liksom av olika offentliga myndigheter i deras arbete rörande diverse olika läkemedelsrelaterade frågor. Exempelvis har Jordbruksverket fått statistikuppgifter från E-hälsomyndigheten i syfte att fullfölja sitt regeringsuppdrag att sammanställa och rapportera läkemedelsanvändningen på djur. Dessa uppgifter har Jordbruksverket, efter bearbetning av Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), också rapporterat till en särskild kommitté, benämnd Esvac, inom Europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA). Esvac arbetar bland annat för en harmoniserad sammanställning och rapportering av försäljningen av antimikrobiella medel för djur på europeisk nivå. Detta är mycket viktigt och grundläggande för arbetet med att minska användningen av antibiotika inom unionen, vilket i sin tur är viktigt i kampen mot antibiotikaresistens. Tack vare de statistikuppgifter som rapporteras till EMA vet vi att antibiotikaanvändningen inom jordbruket skiljer sig markant inom EU. Sverige har lägst användning av samtliga 28 medlemsländer. I Tyskland är användningen 8 gånger så hög, i Polen 12 gånger och i Spanien upp till 34 gånger så hög.

Nyligen har E-hälsomyndigheten efter en tids utredningsarbete förändrat formerna för statistikleveranser och det i grunden. Myndigheten har nämligen nu kommit till slutsatsen att det sätt som man tidigare redovisade läkemedelsförsäljningen av enskilda läkemedel på dels röjer enskilda ekonomiska förhållanden och dels strider mot offentlighets- och sekretesslagen (OSL).

E-hälsomyndighetens nya tillämpning gjorde att Jordbruksverkets rapportering till Esvac i fjol allvarligt försvårades och försenades. I en skrivelse från Jordbruksverket till regeringen konstateras att ”inför det kommande året krävs att åtgärder vidtas så att vi fortsatt kan rapportera uppgifter till Esvac, eftersom detta arbete har ansetts som en mycket viktig fråga för Sverige och den svenska hållningen när det gäller antibiotikaanvändning och antibiotikaresistens” (Dnr 5, 6, 17-17438/2018). Vad Jordbruksverket föreslår är att det i instruktionen till E-hälsomyndigheten ska införas en bestämmelse som slår fast att E-hälsomyndigheten är skyldig att rapportera läkemedelsanvändning på djur till Jordbruksverket. På så sätt skulle nämligen

hindret i form av sekretessbestämmelserna i OSL undanröjas, men då bara för uppgiftslämnandet i detta fall. Detta är alltså en enkel lösning för att avhjälpa det akuta problemet för Jordbruksverket vad gäller antibiotikaanvändningen för djur, men det löser inte grundproblemet med att läkemedelsstatistiken nu plötsligt inte längre är öppen och transparent.

Förutsatt att E-hälsomyndighetens nya tolkning och tillämpning av gällande lagstiftning är korrekt är det för mig uppenbart att det måste föranleda regeringen att se över aktuell lagstiftning. Tillgången till öppen och transparent läkemedelsstatistik är nämligen viktig ur många olika perspektiv och för många olika aktörer. Inte minst är det viktigt med insyn i läkemedelsmarknaden eftersom den i mycket hög grad är offentligt finansierad.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga socialminister Lena Hallengren:

1. Kommer ministern och regeringen att hörsamma Jordbruksverkets vädjan genom att snarast i instruktionen till E-hälsomyndigheten införa en bestämmelse som säger att E-hälsomyndigheten är skyldig att rapportera uppgifter om läkemedelsanvändning på djur till Jordbruksverket?
2. Kommer ministern att ta initiativ till en översyn av gällande relevant lagstiftning i syfte att säkerställa en transparent läkemedelsstatistik?

.....

Johan Hultberg (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders